

MAJANDUSTEATED

Weekly Bulletin of the Institute of Economic Research

KONJUNKTUURINSTITUUDI VALJAANNE

ILMUB KORD NÄDALAS

TOIMETUS JA TALITUS

TALLINN, Toomkooli 13, tel. 468-24

Tellimishind aastas Kr. 5.—

ühes kuukirjaga „Konjunktuur“ Kr. 12.—

Üksiknumber 15 senti.

KONJUNKTUURINSTITUUDI DIREKTOR

JÄ VASTUTAV TOIMETAJA

A. FULLERITS

TOIMETAJA A. TOOMS

Majandussektsiooni juhataja J. Janusson

Sektsiooni nõukogu esimees A. Meerits

Põllumajandussektsiooni juhataja J. Kurkus

Sektsiooni nõukogu esimees Prof. P. Köpp

Riigimajanduse osa toimetaja A. Keller

Nr. 6

Tallinn, 9. veebruaril 1937

III aastakäik

SISU:

Lhk.

PÕLLUMAJANDUS

Kartulisaaik ja selle kasutamine	98
Seakasvatuse seisund	99

TÖÖSTUS JA KAUBANDUS

Eesti väliskaubandus 1936. a. võrreldes teiste riikidega	100
Raudteetegevus detsembris ja kolmveerandaastal 1936/37	102
Lühiuudiseid	102

LAEVANDUS

Sadamate tegevus 1936. a.	103
Laevapõhit sadamate järgi 1936. a. (eelkõrkuvõte)	104
Laevade prahiturg	105

HINNAD

Tähtsamad hinnad ja noteeringud	106
---	-----

PÕLLUMAJANDUSSAADUSTE TURUD

Võiturg	105
Põllumajanduslik väljavedu	107
Peekoniturg	107
Tapaloomade ja lihaturg	108
Piimaturg	108
Teraviljaturg	109
Linaturg	109
Kartuliturg	110
Aedviljaturg	110
Kalaturg	111

INFORMATSIOONI OSA

Eesti Panga nädalaaruanne	112
-------------------------------------	-----

VALISMINISTERIUMI VALISKAUBANDUSE OSAKONNA TEATED

Majandusprobleeme Britis	113
Saksa teraviljalad m. a. novembri lõpus	114
Saksa tollitariifi muutmine	115
Taani vahetuskaubandus Prantsuse ja Hollandiga	115
Hindade kujunemine 1936. a. II poolel Taanis	115
Taani peekoniekспорт Inglisse	115
Uus dollarilaen kahe vana asemele	116
Taani põllumajandus	116

CONTENTS:

Page

AGRICULTURE

Potato Crop	98
Pig Breeding	99

INDUSTRY AND TRADE

Foreign Trade in 1936 as Compared with Other Countries	100
Activity of Railways in December and 9 Months of 1936/37	102
Sundry Information	102

SHIPPING

Activity of Harbours in 1936	103
Shipping by Harbours in 1936 (Preliminary Estimates)	104
Ships Freight	105

PRICES

Prices and Quotations	106
---------------------------------	-----

AGRICULTURAL MARKETS

Butter Market	105
Exports of Agricultural Products	107
Bacon Market	107
Cattle and Meat Market	108
Milk Market	108
Grain Market	109
Flax Market	109
Potato Market	110
Vegetable Market	110
Fish Market	111

INFORMATION PART

Eesti Pank (Bank of Estonia) — Weekly Return	112
--	-----

FOREIGN TRADE DEPARTMENT INFORMATION

Economic Problems of Great Britain	113
German Grain Supplies at End of November 1936	114
Amendments in German Tariff Duties	115
Danish Barter Trade with Franco and Netherlands	115
Prices during II Half of 1936 in Denmark	115
Danish Bacon Exports to England	115
A New Dollar Loan instead of the Two Former Loans	116
Danish Agriculture	116

PÕLLUMAJANDUS

KARTULISAAK JA SELLE KASUSTAMINE. — POTATO CROP.

V. Roots.

Kartulikasvatus on meil viimase 5 aasta kestel suurenenud pidevalt. Võrreldes 1932. aastaga, on kartuli-kasvupind tõusnud 7038 ha. 1936. a. oli kogu kartuli-kasvupindala 74 022 ha, mille senini ületab ainult 1922. a., kuna siis oli kartuli all 75 544 ha. Kartulikasvupindala laienemine on tingitud kartulikasustamise suurenemisest loomasöödana ja seemnekartuli väljaveovõimaluste arenemisest. Viimasel aastal laienes kartuli-kasvupindala kõige enam Virumaal, kus on levinud eriti väljaveo-seemnekartuli kasvatus. Kogusaak tõusis 1936. a. rekordseks: 10 306 000 kv, mis ületab 1935. a. saagi 1,379 tuh. kv võrra. Ka senise rekordsaagi 1933. a. ületas 1936. a. saak 815 tuh. kv võrra. Võrreldes 1928. a., mil meil kartulisaak oli madalaim (5 011 053 kv), oli 1936. a. saak 105,6% suurem, s. o. enam kui kahekordne. Säärane rekordsaak oli tingitud peamiselt kartulikasvule soodsast ilmastikust ja osalt uute saagirikkamate sortide laialdasemast levikust.

Kuigi kartulikasvu esimesel perioodil valitses paiguti täielik põud, olid juuli lõpu ja augusti sademed saagi arenemisele kõigiti soodsad. Kohati ei kannatanud kartulipõlud üldse niiskuse puuduse all. Augustis, kui kartulimugulate kasv oli intensiivsem, esines lehemädanikku tavalisest vähem. Lehemädaniku puudumine oligi suuremaid saagirohkuse põhjustajaid. Kogusaak võinuks kujuneda veelgi suuremaks, kuid septembri esimesel poolel rikkus öökülm väga paljudes kohtades kartulipealseid, mis ei jätnud avaldamata mõju hilisemale sortidele. Saagirohkuse kõrval ilmnis 1936. a. veel suurte, turustamiseks sobivamate mugulate rohkus ja kõrgeim tärgklisisaldus. Eriti kõrge oli tärgklisisaldus varaseil ja keskvalmivail sortidel, ületades 1935. a. tärgkliseprotsendi suuresmasalt 3—5%. Ka hiliste sortide tärgklisisaldus oli enamasti 2—3% kõrgem kui eelmisel aastal, tingituna lehemädaniku puudumisest ja päikeserohkest ilmastikust. Seemnekartuli kvaliteedi halvavat mustkärna esines väga vähe. Samuti leidis vähe kerge-

kujulist mosaiikkaigust, mida meil viimaseil suvedel esineb siiski mõnedel sortidel. Rohkesti leidis aga tavalist kärntõve, millist oli eelmisel niiskel suvel võrdlemisi vähe. Palju kartuleid oli ka traatussi- ja rukkiussivigastustega. Võrdlemisi palju oli mugulaid, millised söögikartulina osutusid kõlbmatuiks mitmesuguste kasvuvigade tõttu. Pikale põuale järgnenud sademete tagajärjel täie hooga kasvama hakanud mugulad kasvasid paljud lõhki ja ebakujulisiks.

Kartulikaristusel olid ilmad väga soodsad, mistõttu vastandina 1935. a. saadi vähe mul-laseid kartuleid.

1936. a. kartul on kõrge tärgklisisalduse tõttu tööstuse ja loomasööda otstarbeks väga hea. Söögikartulina leidub väljaveoks rohkesti suuri mugulaid, millised välismaal on eelistatuimad, ainult mõnel juhul teeb raskusi kärnasus, kahjurit vigastused ja ebakujulised mugulad. Nende puuduste tõttu ei saanud ka paljud seemnekartulikasvatajad oma kartuleid müüa väljaveoks. Mustkärna ja kergekujulise mosaiikkaiguse puudumine võimaldas aga paljudel teistel, kes ei saanud realiseerida 1935. a. seemnekartuleid, kasutada neid seks otstarbeks.

Eraldi nimetamisväär on seemnekartulikasvatus. Eesti Kartulikasvatatajate ühingu poolt tunnustatud seemnekartuleid oli 1936. a. 1673 põldu (eelmisel aastal 945), 1513 ha maa-alaga (e. a. 969 ha), 254 505 kv arvatava saagiga (e. a. 150 368 kv). Peale selle jäi mitte küllaldase sordipuhtuse ja muude puuduste tagajärjel tunnustamata 281 põldu (e. a. 133). Seemnekartulikasvatatajad asuvad üle riigi, kuid siiski kasvatatakse rõhuv enamasti seemnekartuleid Virumaal, kus asub 52% kasvatajaist. Virumaal tunnustati 1936. a. 875 põldu 801 ha maa-alaga, sellele järgneb Harju- 425 ja Järvamaa 171 põlduga.

Tunnustatavaist sortidest kasvatatakse kõige enam väljaveosorti Majesteeti, millist tunnustati 1095 kasvatajal (e. a. 549), kokku 959 ha (e. a. 550 ha). Sellele järgnevad

varane kollane, tööstussort Deodora, Erdgold, Yorgi hertsog, Bintje j. t.

Seemnekartuli väljavedu tõusis eelmise aastaga võrreldes enam kui kahekordseks. 1936. a. oli kogu seemnekartuli väljavedu 48 162 kv (e. a. 22 156 kv). Sellest veeti aasta lõpul välja 43 312 kv, kuna 1935. a. lõpul 19 796 kv. Põllumeestelt võeti 1936. a. saagist seemnekartuleid vastu ligikaudu 70 tuh. kv (e. a. 30 tuh. kv), millest läks osa välja jaanuaris, osa eksporditi söögikartulina, ja praagina väljasorditud osa saadetakse tagasi tärkliisvabrikuisse. Viimase aasta saagist väljaveetud seemnekartulist oli sorti Majasteeti 86% ja varajast kollast 7,5%. Viimase väljavedu on vähenenud, kuna selle turg piirdub ainult Itaaliaga. Majasteedi järele on nõudmine suurenenud, kuna sellele suudeti leida turgu L.-Ameerikas.

Suuremaiks seemnekartulitarvitajaiks on viimasel aastal Argentiina, Itaalia, Hispaania, Uruguay j. t.

Põllumeestele seemnekartulist makstav hind oli 1936. a. sügisel sortide tunnustamisklassi ja kartulivaliku järgi Kr. 4—5,25 kv. Samal ajal maksti söögikartuli kv Kr. 1,80—2,50 ja tööstuskartuli kv. Kr. 1,60—2,40.

Ühes seemnekartuliga suurenes ka kogu kartuli väljavedu, tõustes 1936. a. 172 tuh. kv (e. a. 128 889 kv), sellest eksporditi eelmise aasta saagist esimese 7 kuu jooksul 103 380 kv. Suurem väljavedu oli mais — 31 484 kv ja detsembris — üle 32 tuh. kv. Detsembri väljaveost moodustas suurema osa seemnekartul. Eelmise aasta kartuli väljavedu kestis juulini, mil eksporditi veel 1 442 kv ja uus hooaeg algas septembris. 1935/36. aasta hooajal veeti kartuleid välja 143 025 kv, 1934/35. a. 125 282 kv.

Kartulijahu väljavedu langes 1936. a. 1935. a. veeti kartulijahu välja 24 842 kv, 1936. a. esimese 10 kuu jooksul 11 989 kv, novembris ja detsembris kokku ligikaudu 2000 kv, seega tõuseb kogu viimase aasta väljavedu ainult 14 tuh. kv. Septembris tõseti Soomes tärklistolli 3 Smk-lt 4 Smk-le. Kuigi meie tärkliiselt võetakse $\frac{2}{3}$ üldtollist, on toll meil tärkliisele tõusnud ligi 6 s. kg-lt, mis raskendab tunduvalt ekspordi Soome.

Piiritusvabrikute piiritustoodang oli 1935/36. a. 4 100 000 l. (1934/35. a. 5 700 000 l). Sellest valmistati riiginormina 3 830 000 l (e. a. 3 600 000 l) ja üldnormina 270 000 l (e. a. 2 100 000 l). Riiginormina anti igale vabrikule, arvatud välja põllutöökoolide vabrikud, kus on 2—5 kordsed normid) valmistada 26 000 l piiritust, hinnaga 44 s. l; 1936. a. kartulisaagi kasutamiseks anti samuti igale vabrikule riiginormina valmistada 26 000 l piiritust, kuid hinnaga 45 s. l. Piiritusvalmistamise hooaja esimesel poolel, s. o. 1936. a. lõpul, ei antud veel piiritust ülenormi.

Kartulisöötmine piimakarjale langes veidi karjakontroll andmeil 1935/36. aastal võrreldes eelmise aastaga 1935/36. aastal oli söödakulutus kartulina söötühikuis 2,1% kogusöödast, eelmisel aastal 2,2% lehma kohta. Kartulisöötmine langes L.-Eestis lehma kohta 50 sü-lt 40 sü-le, kuna P.-Eestis tõusis 43 sü-lt 51 sü-le.

1936. a. kartulisaagi realiseerimisel on väljavaateid veel ekspordikartuli välja veoks 1937. a. esimesel poolel. Kindlasti tarvitavad kartuleid veel ka piiritus- ja tärkliisvabrikud. Kuid rekordsaagi tõttu on ülejäägid paratamatud, milliseid tuleb juba aegsasti hakata kasustama karjasöödana, suurendades eriti kartulisöötmist piimakarjale.

SEAKASVATUSE SEISUND. — PIG BREEDING.

J. Velitar.

1936. a. püsis sealihaostjail mail elav nõudmine seapeki ja -liha järele. Selle tagajärjel avanes meil ka suuremaid võimalusi sealiha väljaveoks.

Elussigade väljavedu, mis algas laienenud kujul 1934. a., õhutas põllumehi suu-

rendama seakasvatust. Nii tõusis 1934. a. kuldijaamades paaritatu emiste arv rekordkõrgusele — 46,8 paaritust ühe paarituspunkti kohta.

Aluseid ja väljavaateid seks lõi 1934. a. korralik viljasaak. Ka sigade arvuline tõus

suurenes 1935. a. 2,7% võrreldes eelmise aastaga.

Sigade müügivõimalused 1935. a. kestsid küll edasi, kuid halb vilja-aasta, mil saak langes 20%, võrreldes eelmise aastaga, sundis põllumehi paratamatult vähendama sigade arvu. Müüdi juba isegi emiseid. Paarituste arv kuldijaamades langes 34,1, s. o. üle 12 paarituse ühe kuldijaama kohta. Sigade arvu kokkutõmbamine jätkus kogu 1935. a. 2 poolel, samuti veel 1936. a. algul, mil pöud takistas viljakasvu.

1936. a. suvel oli juba 15,4% vähem sigu kui 1935. a. Hinnad püsisid head ja sigade väljavedu suurenes tunduvalt, mis oli võimalik peamiselt omatarviduse piiramise teel.

Väljavedu. — Exports.

	1935		1936	
	Arv	Kr.	Arv	Kr.
Peekonit — Bacon	2 488 tn	3 025 000	2 254 tn	2 973 000
Elussigu — Pigs	28 837 tk	2 502 000	48 502 tk	4 247 000
Sealiha — Pork	1 037 tn	750 000	426 tn	327 000
Kokku — Total		6 277 000		7 547 000

Rahaline sissetulek seasaaduste ekspordist tõusis 1936. a. 1 270 000 kr., võrreldes 1935. a., sealjuures ei nõudnud seakasvatust riigilt mingeid juurdemakse, ja moodustati veel reserv umbes 40 000 kr. hindade languse kindlustamiseks, peale selle kaeti seakasvatuse edendamiskulud ja 1936. a. asutati umbes 200 uut kuldijaama. Ka eksporditapamajadel oli võimalusi teha tarvilike investeeringuid, mis võimaldas laiendada nende tegevust.

1936. a. teine pool suvet näitas mõningaid

lootusi seakasvatuse suurenemiseks. Algas taas seakasvatuse ülesehitamistööd. Kuldijaamades tõusis paarituste arv 42,5-le 34,1 vastu 1935. a. Kuldijaamades toimunud paarituste tagajärjel peab 1937. a. sündima ümarguselt 80 000 pörsast rohkem kui 1936. a.

Paarituste arv kuldijaamades kuude järgi %: Number of Matings at Boar Stations by Months (%)

	1936	1935	1936	1935
Jaanuar	9,0	10,8	August	1,9
Veebruar	4,0	7,1	September	3,0
Märts	5,5	8,6	Oktoober	7,8
Aprill	8,0	9,8	November	19,6
Mai	11,4	10,5	Detsember	21,1
Juuni	5,8	5,0		
Juuli	2,4	2,4	Kokku	100,0
				100,0

1936. a. langes suurem osa paaritusi aasta lõppkuile. Nii peaks ka suurem müügile tulevate sigade juurdevool algama 1937. a. lõpul. Viimasel kahel aastal ei olnud meil sigade arvulise seisu suurenemist, vaid vastukäike. Väljavedu on toimunud korralliku hinnaga põhjusel enam omatarviduse arvel.

Sigade arvu suurenemise takistuseks on olnud peamiselt halvad viljaaastad. Riigi Viljamonopoli kaudu talvel müügilelastud villi on aidanud ainult olevaid nuumsigu tulla müügile vähe paremas kaalus, kuna seakasvatuse rajamine meie oludes on võimalik ainult selle viljaga, mida annab talund. Sealiha hinnad ja nõudmine on aga praegu juba küll seda väärt, et meil peaks olema võimalik osta aasta ringi seasöödaviilja maailmaturu hinnaga. Sellest saaksid kasu kõik ettevõtlikumad põllumehed ja ühtlasi kogu rahvamajandus.

TÖÖSTUS JA KAUBANDUS

EESTI VÄLISKAUBANDUS 1936. a. VÕRRELDDES TEISTE RIIKIDEGA.

FOREIGN TRADE IN 1936 AS COMPARED WITH OTHER COUNTRIES.

Balti ja Skandinaavia riikide väliskaubandusarengus m. a. toimus majandustõusu protsess. Esmakordselt pärast rida aastaid suurenes väliskaubanduskäive eranditult kõigis Balti ja Skandinaavia riigis. Seejuures ületas käive mitte ainult 1935. a. vaid ka 1934. a. taseme.

Väliskaubanduskäive arenes 1936. a. soodsamalt kõigis Balti ja Skandinaavia riigis.

Eesti väliskaubanduskäibe areng m. a. aeglustus, kuna juba eelmisel aastal asetleidsid tõus viis käibe kõrgele.

Eesti väliskaubanduskäive suurenes siiski viimase kolme aasta jooksul kõige enam. Nii tõusis Eesti väliskaubanduskäive (eksport + import) 1933—36. a. peagu kahekordselt (98,6%).

Läti väliskaubanduskäive suurenes samal

ajal umbes poole võrra (50,7%). Tõhusalt suurenes 1936. a. läti väliskaubanduskäive, seoses läti kursi alandamisega.

Ekspordit ja import suurenesid m. a. samuti eranditult kõigis Balti ja Skandinaavia riiges. Seejuures ületas kõigi nende maaade import ja eksport mitte ainult 1935. a., vaid ka 1934. a. taseme.

Võrreldes väljaveo arengut sisseveo omaga 1936. a. nähtub, et Leedu, Rootsi ja eriti Läti forsseerisid ekspordit, mille tulemusena paranes nende riikide väliskaubandusbilanss.

Balti ja Skandinaavia maaade väliskaubandusareng 1934—1936. a. (väärtuselt).

Development of Foreign Trade of Baltic and Scandinavian Countries in 1934—36 (Value).

	Milj. vastava maa valuutas In Mill. of Corresponding National Currencies.		Suurenemine (+) Vähenedmine (—) Incr. (+) Decr. (—) % 1936		
	1936	1935	1934	1934=100	1935=100
KAIVE — TURNOVER:					
1. Läti	260,3	190,6	180,2	+44,5	+30,4
2. EESTI	170,0	148,9	124,3	+36,8	+14,2
3. Soome	13 553,5	11 584,9	11 002,5	+23,2	+17,0
4. Norra	1 608,1	1 430,3	1 315,5	+22,2	+12,4
5. Leedu	345,0	280,9	285,9	+20,7	+22,8
6. Rootsi	3 124,8	2 778,3	2 607,1	+19,9	+12,7
7. Poola	2 029,6	1 784,5	1 774,3	+14,4	+13,7
8. Taani	2 863,7	2 590,4	2 584,0	+10,8	+10,6
VÄLJAVEDU — EXPORTS:					
1. Läti	138,4	98,7	85,3	+62,3	+40,2
2. Leedu	189,5	152,3	147,2	+28,7	+24,4
3. EESTI	83,2	80,1	69,0	+20,6	+ 3,9
4. Norra	685,3	605,3	578,3	+18,5	+13,2
5. Soome	7 215,1	6 240,5	6 226,0	+15,9	+15,6
6. Rootsi	1 505,4	1 297,5	1 302,4	+15,6	+16,0
7. Taani	1 979,6	1 267,5	1 229,8	+12,2	+ 8,8
8. Poola	1 026,2	925,0	975,3	+ 5,2	+10,9
SISSEVEDU — IMPORTS:					
1. EESTI	86,8	68,8	55,3	+57,0	+26,2
2. Soome	6 343,4	5 344,4	4 776,5	+32,8	+18,7
3. Läti	121,9	100,9	94,9	+28,5	+20,8
4. Poola	1 003,4	859,5	798,2	+25,7	+16,7
5. Norra	922,8	825,0	737,2	+25,2	+11,9
6. Rootsi	1 619,4	1 476,3	1 304,7	+24,1	+ 9,7
7. Leedu	155,5	128,6	138,7	+12,1	+20,9
8. Taani	1 484,1	1 330,2	1 354,2	+ 9,7	+11,6

Muud Balti ja Skandinaavia riigid, nende hulgas ka Eesti, võimaldasid intensiivsemat importit. Seoses sellega kujunesid Eesti, Poola, Soome, Norra ja Taani väliskaubandusbilansid 1936. a. ebasoodsamaks kui aasta varem.

Eriti forsseeris ekspordit Läti. Viimase eksport tõusis 1936. a. võrreldes eelmise aastaga 40,2% ja võrreldes 1934. a. isegi 62,3%, s. o.

mõlemal juhul enam kui Eesti oma, mis oli jällegi tingitud mainitud m. a. toimunud läti kursi alandamisest. Kuid võrreldes ekspordit arengut kõigi kolme viimase aasta kestusel näeme, et ekspordit intensiivsem tõus langeb ikka veel Eesti arvele. Eesti väljavedu suurenemise juures 1933—36. a. 82,5% suurenes Läti väljavedu vaid 57,5%.

Kuigi läti kursi langus ja viimasest sõltuv tõhus väljaveosuurenemine võimaldasid Lätile suurendada märksa ka oma sissevedu, ei ületatud viimase juurdekasvu poolest m. a. siiski Eestit ega Leedut. Eesti sissevedu suurenes m. a. 26,2%, Leedul — 20,9% ja Lätil 20,8%. Eelmisel aastal kokkukuivanud välisvaluutataagavarade täiendamisvajaduse tõttu oli Läti sunnitud pidurdama sissevedu veel teatud määral.

Eesti import suurenes intensiivselt mitte ainult 1935—1936. a. vaid ka 1934—36 ja 1933—36. a. Nii suurenes Eesti sissevedu 1933—1936. a. 122,6%, Soome oma 61,5% ja Läti oma 33,7%.

Väliskaubanduskäive kui ka ekspordit suurenemise poolest paistis möödunud aastal Balti ja Skandinaavia riigest silma eriti Läti. Ekspordit suurenemine aasta esimesel 9 kuul Lätis oli vaid 21,0%, s. o. ainult vähe enam kui 1935. a. võrreldes 1934. a. (15,7%); sisseveo suurenemine osutus isegi nõrgemaks kui 1935. a.

Tõhus muudatus toimus vaid m. a. viimasel 3 kuul septembri lõpul teostunud läti kursi alandamise tulemusena. Viimasel 3 kuul tõusis eksport 93,5% ja import 70,4%, mis mõjustas tunduvalt väliskaubanduse aastakäibe kujunemist.

Läti väliskaubanduse areng.

Development of Foreign Trade of Latvia.

	Suuren. (+) vähen. (—) Increase (+) Decr. (—) % 1936 (1935=100)		
	1936	1935	
VÄLJAVEDU — EXPORTS	Milj. Ls.		
I — IX	87,7	72,5	+21,0
X — XII	50,7	26,2	+93,5
I — XII	138,4	98,7	+40,2
SISSEVEDU — IMPORTS			
I — IX	82,2	77,3	+ 5,9
X — XII	39,7	28,3	+70,4
I — XII	121,9	100,9	+20,8

Lõpuks tuleb tähendada, et kõigi Balti ja Skandinaavia riikide väliskaubanduskäive

(eksport + import) suurenes 1936. a. enam kui kogu maailmakaubanduskäive ning enam kui kõigi Euroopa agraarmaade käive kokku. Vastavalt Saksa Konjunktuurinstituudi kaalitud indeksile tõusis 35 tähtsama riigi vä-

väliskaubanduskäive 1936. a. esimesel 9 kuulil võrreldes eelmise aasta sama ajaga 9,0% ja tähtsamate Euroopa agraarmaade oma vastavalt 6,4%.

¹⁾ Kogu aasta kohta indeks-arvud puuduvad.

RAUDTEETEGEVUS DETSEMBRIS JA KOLMVEERANDAASTAL 1936/37.

ACTIVITY OF RAILWAYS IN DECEMBER AND 9 MONTHS OF 1936/37.

Raudteetegevus detsembris oli aktiivsem mullusest kõigil aladel. Kaubavedu suurenes koguselt 25,0% ja tn-km 12,7%, esimene 180:144 tuh. tn ja teine 15711:13946 tuh. km vastu k. a. kasuks; tn-km väiksem tõus on tingitud keskmise veokauguse lühenemisest 9,8%. Detsembri halvad teolud takistasid juurdevedu, mistõttu vähenes kaubavedu võrreldes eelmise kuuga koguselt 7,7% ja tn-km 5,9%. Juba eelmisel aastal alanud elavnenuid reisijate liiklust püsis ka tänava detsembris, mil reisijate arv tõusis 933 tuh-le mulluse 858 tuh.-lt ehk 8,7%, reis-km arvu suurenedes 9,5% ehk 27 321 tuh. km-le l. a. 24 945 tuh. km-lt. Pühad detsembris põhjustasid elavamalt reisijate liiklust, millega on seletatav 6,9%-ne reisijate arvu ja 24,0%-ne reis-km arvu tõus võrreldes eelmise kuuga. Umbes neljakordse reis-km tõusu võrreldes reisijate arvuga põhjustab keskmise sõidukauguse pikenedamine kaugesõidu arvel, kuna reisijate arvust langeb suhteline tõus elektrirongi kasustajate arvele.

Esiolguete kokkuvõtete järgi laekus detsembris 1043 tuh. kr. eelmise aasta 940 vastu. Reisijate veost laekus 461:419 tuh. kr. vastu ehk 10,0% l. a. Kaubavedu andis tulu 530 tuh. kr. mulluse 469 tuh. kr. vastu ehk 13,0% enam.

Käesoleva eelarveaasta möödunud 9 kuu (aprill-detsember) tegevus näitab eelmisest aastast kõrgemat baset, kusjuures tulude ja reisijateveo tõus oli stabiilsem, kaubavedu osutus aga kõikumaks. Jaamakassade rahalise läbikäigu kokkuvõtete järgi laekus tulu tuh. kr.

	1936/37	1935/36	±%	1936/37	1935/36
Üldse	10 413	9 298	+12,0	ca 85	ca 67
Sollset:					
reisijateveost	4 157	3 620	+14,8	" 90	" 92
pagasiveost	357	316	+13,0	" 70	" 70
kaubaveost	5 541	5 078	+ 9,10	" 83	" 67
mitmesug. tulu	358	274	+30,7	" 98	" 71

Üldsummas laekus tänava l. a. enam 1 115 tuh. kr. ehk 12,0%. Tulud kaubaveost ületasid 463 tuh. kr. ehk 9,1% eelmise aasta, tulud reisijateveost 14,8% ehk 537 tuh. kr.

Veod tuh.

	1936/37	1935/36	±%	1936/37	1935/36
Reisijate arv	8 171	7 271	+12,4		
Reis-km	254 969	219 678	+16,1	96,2	92,5
Pagasi-tn	5,4	4,6	+17,4		
tn-km	502	428	+18,7	108,2	88,8
Maksud kauba-tn	1 741	1 692	+ 9,4		
tn-km	167 414	158 698	+ 9,0	77,6	66,8

LÜHIUUDISEID. — SUNDRY INFORMATION.

Majandusministeerium andis loa:

• K-m. V. Kordes'ele, Tallinnas, 3 portselanimasina, abiaparaatide ja ühe lihvimisplaadi ostuks Saksast kogusummas 8 400 kr väärtuses, mis on määratud Tallinnas siseseatava portselanivabriku „Ultra" varustamiseks.

• Kohviku omanikule N. Kultas'ele, Tallinnas, ühe kloppimis- ja ühe hõõru-

mis masina ostuks Saksast 1 400 kr. väärtuses.

• Metsaäri E. Torv'ale, Tallinnas, ühe kombineeritud tislrimasina ostuks Saksast 1 660 kr väärtuses.

• A-s. Vennad Kimberg'ile, Tallinnas, kolme traaditööstusmasina ostuks Saksast koguväärtuses 11 650 kr. Ostetavad masinad on määratud a-s-i traaditõmbevab-

riku seadise uuendamiseks ja moderniseerimiseks.

● Seebivabrikule „Veronika” — A. Luik, Tartus, ühe seebi pileerimismasina ostuks Saksast 1860 kr väärtuses.

● Chr. Park'ile, Tallinnas, ühe kardina-kudumismasina ostuks Saksast 6500 kr väärtuses.

● K-m. V. Kordes'ele, Tallinnas, kuue treipingi ostuks Saksast koguväärtuses 6700 kr. Pingid on määratud mitmesuguseile väiksemale metallitööstusile seadiste uuendamiseks ja täiendamiseks.

● A-s. A. M. Luther'ile, Tallinnas, ühe automaat-lihvimismasina ja eriradiaatorite ostuks Saksast koguväärtuses 7300 kr.

Majandusministeeriumi Tööstusosakond andis loa:

● A. Kuusk ja M. Küla'le, Tartus, Peeter Põllu 9 trüki- ja köitekoja „Kiintrükk” sisseseadmiseks ja seal töötamiseks. Ettevõttes leiab tööd 9 töölisi. Jõuandjaks elektrimootorid kogujõuga 6 h. j. Valmistatakse kliiseid ja tehakse mitmesuguseid trüki- ja köitetöid.

● L. Binmann'ile, Pärnus, V.-Sauga 27 nahatööstuse sisseseadmiseks. Ettevõttes leiab tööd 7 töölisi. Jõuandjaks elektri-

mootorid kogujõuga 16,5 h. j. Pargitakse mitmesugust nahka pinsoliiks ja pastlanahaks.

● E. Kaljo'le, Tallinnas, Narva m. 15 metallitööstuses „Laverna” töötamiseks. Ettevõttes leiab tööd 24 töölisi. Jõuandjaks elektrimootorid kogujõuga 12 h. j. Valmistatakse kassakappe, mitmesuguseid masinaid ja tehakse nende parandustöid.

● Ühisusele „Estonia eksporttampajad”, Tallinnas, Tartu m. 101 vorstivabriku juures seada sisse leivaküpsetamisruumi ja seal töötada.

● E. Laius'ele, Tartus, Meltsiveski 13 metallitööstuse sisseseadmiseks. Ettevõttes leiab tööd 7 töölisi. Jõuandjaks elektrimootorid kogujõuga 2,5 h. j. Valmistatakse alkende- ja ustehingi, kreemone, praehjusid, uksti jne.

● E. Koppe'le, Tallinnas, Hollandi 12 värvimistöokoja sisseseadmiseks. Ettevõttes leiab tööd 10 töölisi. Jõuandjaks 3 h. j. elektrimootor. Värvitakse peamiselt trikooriide.

● Ed. Sattelberg'ile, Tartus, Lossi 4 kaalutööstuse sisseseadmiseks ja seal töötamiseks 1. VI k. a., mis tähtpäevaks tulevad kõrvaldada mõningad tehnilised puudused töökoja seadises. Ettevõttes leiab tööd 10 töölisi. Jõuandjaks elektrimootorid kogujõuga 3,6 h. j. Valmistatakse igasugu kaalusid ja tehakse nende parandustöid.

LAEVANDUS

SADAMATE TEGEVUS 1936. a. — ACTIVITY OF HARBOURS IN 1936.

M. a. oli laevasõit kõigis sadamais kokku märksa elavam kui aasta varem. Tõus 1933. a. alates jätkus 1936. a. hoogsamini kui varem. Sissetulnud laevade maht oli 1936. a. 8,6% suurem l. a. samast arvust. Laevasõitu tõstis 1936. a. võrreldes eelmisega suurem kaubavedu ja märksa elavam reisi-jatevedu. Üldisest juurdekasvust langeb suurem osa Tallinna arvele. Ka teisis sadamais on näha tõusu laevasõidus, kuid nende tegevus on võrreldes Tallinnaga väike ja muutused neis ei mõjasta kuigi palju üldsummat. Tallinna sadama osatähtsus sissetulnud laevade mahus ulatus 71,2%-ni. Peale

selle on laevasõit suurim veel Pärnu sadamas, 5,2% üldarvust. Enamjagu teisist nimetamata sadamaist omas igati 1,4—1,9% laevasõidus. Need on enamjaolt sadamad, kust kaudu toimub ühendus mandri ja saarte vahel ja sadamad, kus peale rannavedude toimusid ka välisveod. Tallinna ja Pärnu laevasõidu moodustab peamiselt välissõit. Välissõit omab kaaluvat osatähtsust (ligi pool läbikäigust) veel Loksa, Narva-Jõesuu, Paldiski ja Jaagurahu sadamas.

Kaupade läbikäik kõigis sadamais välis- ja rannasõidus kokku ulatus 1936. a. 1 009 175 tn eelmise aasta 958 260 tn vastu,

kasvades 5,3%. Tõusu põhjustas peamiselt kaubavedu välissõidus, mis oma ulatuselt üldkaubaveos domineeriva tähtsusega moodustas 1/5 kogu kaupade veost laevadel. Veidi kasvas ka kaubavedu rannaveos. Kaubavedu välissõidus 1936. a. (805 911 tn) lähenes ulatusele majandusele tõusu ajajärgul kuni 1930. a. Tunduv juurdekasv kaubaveos välissõidus oli ühekiitlne, nimelt suurenes ainult sissevedu, kuna väljavedu laskus veidi madalamale e. a. tasemest. Siiski oli meil kaupade vedu laevadel välismaale koguselt suurem kui sissevedu sealt meile, nimelt 459 038 tn 346 873 tn vastu.

Sadamate järgi oli suurim kaupade läbikäik Tallinna sadamas, nimelt ligi 1/2 kogu kaupaveost. Tallinna arvele langebki ka suurem osa kaupade üldveo suurenemisest. Peale Tallinna on suurem kaupade läbikäik Färnu sadamas — 9,2%, kaubaveo üldsummast. Üldse tõusis kaubavedu nimetamisväärt arvuni neis sadamais, millised osutusid lähemaiks väljaveosadamais raskekaalulisele ekspordikaupadele.

Nii töstavad veod välismaale Loksa, Narva-Jõesuu- Paldiski, Kunda ja Jaagurahu sadama läbikäiku kaubaveos; esimesest veeti välja telliskive, teisest metsamaterjali, kolmandast kartuleid, neljandast tsementi ja viiendast kartulakivi. Nimetatud sadamad omavad 1,2—2,6% kaupade läbikäigust kõigis sadamais. Peale nimetatute omavad suuremat osatähtsust kaubaveos veel Saaremaa rannakohad kivide väljaveo tõttu välismaale.

Reisijate vedu laevadele tõusis 1936. a. 228 252 isikuni e. a. 176 248 vastu. Sellest liikus välissõidus 78 713 isikut (1935. aast. 54 354). Üldist juurdekasvu reisijatehikluses tuleb panna liiklemise elavnemisele väliskui ka rannasõidus. Suhteliselt oli kasv suurem reisijatehikluses välissõidus, nimelt 44,8%, kuna juurdekasv rannasõidus ulatus 22,6%-ni. 1936. a. külastas meid eelmisest aastast enam välismaa-turiste, eriti elavnus liiklus Eesti-Soome vahel. Rannasõidus kasvas reisijatehiklus saarte ja mandri vahel.

Ka reisijatehikluses, nagu kaubaveoski, on Tallinna sadam kaugelt (40,6%) esikohal. Üldisest juurdekasvust langeb peaosas Tallin-

Laevasõit sadamate järgi 1936. a. (eelkoostuvõtte) — Shipping by Harbours in 1936 (Preliminary Estimates).

Sadamad Harbours	Välissõit — Foreign Traffic										Rannasõit — Coastal Traffic										Välis- ja rannasõit koos Foreign and Coastal Shipping									
	Saabunud Entered		Kauba vedu in Freight in Tns.		Reisijate vedu (arv) Passenger (Number)		Sisse Arrived		Välja Departed		Kokku Total		Saabunud Entered		Kauba vedu in Freight in Tns.		Reisijate vedu (arv) Passenger (Number)		Sisse Arrived		Välja Departed		Kokku Total		Mahu läbikäik net. reg. in Met. Reg. Tonnage		Kaupade läbi- käik in Freight Turn- over Tns.		Reisijate läbi- käik arv Passenger Turnover Tns.	
	Arv Number	Net. Reg. in Ton.	Sisse In	Välja Out	Kokku Total	Sisse Arrived	Välja Departed	Kokku Total	Sisse Arrived	Välja Departed	Kokku Total	Arv Number	Net. Reg. in Ton.	Sisse In	Välja Out	Kokku Total	Sisse Arrived	Välja Departed	Kokku Total	Sisse Arrived	Välja Departed	Kokku Total	Mahu läbikäik net. reg. in Met. Reg. Tonnage	Kaupade läbi- käik in Freight Turn- over Tns.	Reisijate läbi- käik arv Passenger Turnover Tns.					
Tallinn	1 589	962 682	324 819	310 289	635 088	37 726	37 696	75 421	37 696	37 726	1 996	110 187	91 287	18 983	110 280	9 840	7 948	17 288	9 840	7 948	17 288	2 140 129	745 318	92 709	745 318	92 709				
Haapsalu	53	2 786	4 319	4 319	46	19	46	27	19	27	874	18 286	3 848	120	3 466	14 152	13 854	28 006	14 152	13 854	28 006	38 026	7 766	28 052	7 766	28 052				
Helsingi	9	1 163	2 265	2 265	2	2	2	2	2	2	860	23 148	928	510	838	8 047	7 897	15 744	8 047	7 897	15 744	46 805	1 073	15 746	1 073	15 746				
Jaagurahu	30	5 747	19	12 081	12 700	4	3	7	3	7	31	5 810	886	378	1 264	1 322	1 244	22 444	1 322	1 244	22 444	13 964	677	13 964	677	13 964				
Kaaremaa	25	5 109	896	16	911	680	650	1 330	650	1 330	143	20 429	4 650	2 638	7 286	3 976	3 846	7 822	3 976	3 846	7 822	51 083	9 152	51 083	9 152	51 083				
Kunda	210	3 001	777	6 508	7 586	139	172	361	139	172	769	6 711	570	8 847	8 398	8	16	23	8 398	8	16	23	15 968	384	15 968	384	15 968			
Kuivaste	8	183	110	110	—	—	—	—	—	—	769	28 993	670	6 228	6 968	13 111	12 986	26 097	13 111	12 986	26 097	58 262	1 306	58 262	1 306	58 262				
Kärda	144	10 018	1 328	14 285	15 613	—	—	—	—	—	188	18 640	2 483	915	3 398	1 196	1 196	2 607	1 196	1 196	2 607	43 538	29 810	43 538	29 810	43 538				
Loksa	115	7 689	309	16 765	17 574	34	40	74	34	40	79	14 087	5 189	2 842	8 031	260	249	499	2 600	249	499	42 567	25 606	42 567	25 606	42 567				
Narva-Jõesuu	43	7 791	83	12 840	12 923	2	3	5	2	3	89	6 160	82	49	131	43	—	3 080	1 850	—	3 080	165 281	13 084	165 281	13 084	165 281				
Paldiski	109	47 370	17 680	59 571	77 201	245	245	487	245	245	587	29 994	13 693	2 614	16 207	260	1 440	3 080	1 850	1 440	3 080	28 487	98 408	28 487	98 408	28 487				
Reval	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	286	22 180	433	220	703	7 605	7 778	15 383	7 605	7 778	15 383	26 500	402	26 500	402	26 500				
Rohtuküla	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	87	13 250	62	174	236	280	337	627	280	337	627	44 347	703	15 383	703	15 383				
Taaliiku	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	230	26 950	995	4 251	5 246	723	717	1 440	723	717	1 440	26 500	402	26 500	402	26 500				
Triigi	7	177	95	51	146	—	—	—	—	—	813	26 950	852	2 778	3 630	1 135	1 268	2 523	1 135	1 268	2 523	54 126	5 246	54 126	5 246	54 126				
Virtsu	61	8 477	164	21 148	21 512	509	471	980	509	471	813	26 950	852	2 778	3 630	1 135	1 268	2 523	1 135	1 268	2 523	54 126	5 246	54 126	5 246	54 126				
Muud	2 495	1 062 567	346 878	459 086	805 911	39 410	39 803	78 713	39 410	39 803	7 764	447 673	128 754	74 580	203 264	75 682	73 857	149 539	75 682	73 857	149 539	3 003 466	1 009 176	3 003 466	1 009 176	3 003 466				
Üldse 1936	2 265	934 285	274 833	492 319	766 652	27 175	27 179	54 854	27 175	27 179	7 174	446 174	117 580	74 028	191 608	61 492	60 402	121 894	61 492	60 402	121 894	2 768 185	968 240	2 768 185	968 240	2 768 185				

na sadamale. Viimase läbikäigu reisijateliikluses moodustab peamiselt liiklus välissõidus, kuna reisijateliiklus teisis sadamais koosneb liiklemisest rannasõidus. Seetõttu omavad peale Tallinna need sadamad suuremat reisi-

jate läbikäiku, kust kaudu toimub ühendus saarte ja mandri vahel, nagu Haapsalu, Kuivaste, Virtsu, Rohuküla, Heltermaa. Niimetatud sadamate osatähtsus oli igal ühel reisijate üldläbikäigus 6,7—12,2%.

LAEVADE PRAHITURG. — SHIPS FREIGHT.

Prahiturg viimasel nädalal kuni 3 II näitas edasi kõikumist, kuid tendentsiga jääda püsima kaugemereprahtide alal tasemele, nagu ta oli detsembri esimesel poolel ja kindla tendentsiga Euroopa vedudes. Mõõduandval prahtiturul, viljavedudel, prahtituru reguleerimiseks tõsteti minimaalprahte alates 29. I:

La Platast Inglisse 2/9 per tn., s. o. 25/- baasis veoraha. St. Lawrence, P.-Ameerikast—Inglisse tõsteti 3 d, s. o. 8/- per qr.
Austraaliast: Lääne Austraaliast 31/-
Lõuna Austraaliast 32/-
s. o. tõstmine 4/- per tn.

Tegelikult maksti viimaste laadungite eest viimasel nädalal L.-Ameerikast 1/-—1/6 ja Austraaliast 7/-—8/- enam; võrreldes jaanuariga oli see suu langus, kuid viimaseid prahte tuli lugeda täiesti ebamääraseiks ning uus miinimumpraht on umbes 40% kõrgem L.-Ameerikast kui aasta tagasi.

Viljaveol oli üldse nõudmine tonnaži järele väiksem, peale erakordseid prahtimis viimasel kuul. Kuid ka laevu oli vähem, kuna prahti vedudeks ette.

Teisist üle-ookeanivedudest suhkravedu Kuubast Inglisse vähenes 18/-le ja riis I. Indiast 37/-—38/-le. Raua- ja metallimuldade veos oli nõudmine üldiselt elav ning prahtid püsisid endised.

Süiteveol püsisid prahtid endised, näidates väikset kõvenemist Balti merre, mida tuleb seletada jäätekkimisega, mis nõuab tagava-

rade täiendamist, laevadele on aga seotud lisakuludega jääkindlustuse ja riisiko tõttu. Prahtid kõvenesid siin kuni 6 d. per tn.

Ajalepingule oli võrdlemisi elav nõudmine, samuti üksikuiks reisudeks, makstes keskmiselt 7000—8000 tn laevadele 5/6—6/- per tn. Nõuti ka suviseks navigatsiooniks väiksemaid laevu, pakitudes 10—15% üle miinimumi, kuid omanikud on üldiselt tagasihoidlikud, kuna ei ole veel selgunud metsamaterjalide veohinna lõplik tase. Need hinnad on küll näidanud tõusu, kuid võrreldes ülemerereprahtidega, on see tõus veel väike. — Üldiselt oli metsamüük elav ja Soome müüdi 675 000 stand., ja Rootsi 450 000 std. saetud materjale, kusjuures hinnad müügisesooni algusega võrreldes tõusid 20/-—40/- per std. Metsaveohinnad sõltuvad palju Balti ja Valge mere jääoludest. Kui sesoon algab hilja, võivad hinnad pärast kõveneda. Seniseist prahtimisist võib nimetada järgmisi:

600 Std. DBB	Trangsund/London, juuni	34/6
775 "	" " Piteä/Garston	58/6
1000 "	" " Trangsund/Garston juuni/juuli	49/3
550 "	" " Kemi/Irvine, okt.	46/-
1150 "	" " Trangsund/Antwerp jow.	35/-
850 "	" " Trangsund/Amsterdam, juuni	39/-
750 "	" " Kotka/Bristol, juuni	47/6
650 "	" " L.-Soome/Southampton, juuni	42/6
1600 laadi	lipreid Riiga/P. Talbot prompt.	15/-

Kõik need prahtid on 3/6—6/- üle miinimumiprahtide, s. o. 10—15%.

PÕLLUMAJANDUSSAADUSTE TURUD

VÕITURG. — BUTTER MARKET.

M. a. jätkus võthindade paranemine Inglises. Nii noteeriti meie võthinnaks Manchesters 104—106 š cwt I. n. 102—104 š vastu Taani võthinnaks noteeriti Londonis 122 š cwt, s. o. 2 š enam kui I. n. Vastavalt välis-

turuseisundi ja väljaveetud võlkkoguste vahetõrre kujunemisele üksikute turgude järgi noteeriti meie eksportvõthinnaks 149 s/kg.

Või sissevedu jaanuaris Inglisse oli Austraaliast ja Uus-Meremaalt 906 800 kasti I. a.

TAHTSAMAD HINNAD JA NOTEERINGUD. — PRICES AND QUOTATIONS.

English Nomenclature see No. 4.	1/11	25/1	%	Jabruar		English Nomenclature see No. 4.	1/11	25/1	%	Jabruar	
	7/11	31/1		1937	1936		7/11	31/1		1937	1936
SUURMÜÜGIHINNAD Tallinnas (Börsikom. noteeringute järgi (kr. kv))											
1. Rukis	14,25	14,25	0	14,25	12,00	81. Searasv, sulatamata	115	115	0	115	77
2. Nisu	24,00	24,00	0	24,00	20,00	82. " sulatatud	140	140	0	140	94
3. Oder, södda	16,50	16,50	0	16,50	12,75	83. Loomarasv, sulatamata	65	65	0	61	57
4. Kaer	12,75	12,75	0	12,75	10,13	84. " sulatatud	80	80	0	80	65
5. Rukkipähju	15,18	15,13	0	15,18	14,18	85. Heeringad	55	55	0	55	50
6. Rukkipüül	21,50	21,50	0	21,50	20,40	86. Raimed, värsked	36	45	-22,2	31	17
7. Niisupüül (hõrgem sort)	48,00	48,00	0	45,50	39,75	87. Kallud, värsked	0,7	—	—	43	30
8. Kartulid, söögi	—	—	—	2,38	2,79	88. Ristikehin	6,7	8,4	+4,7	6,6	7,1
9. " tõiistuse	—	—	—	2,00	2,04	89. Aasahein	5,5	5,2	+5,8	5,2	5,5
10. Kartulitärklis	23,00	23,00	0	23,00	23,00	90. Põletispuud, kase (m ³)	845	845	0	845	775
11. Junst, Šveitsi (kg)	1,25	1,25	0	1,25	1,23	91. " männi "	563	563	0	563	498
12. Taimevõi (kg)	0,79	0,75	+5,8	0,75	0,75	92. Petrooleum (lt)	12	12	0	12	12
13. Suhkur	44,88	44,63	+0,6	43,94	42,67	PÖLLUMAJANDUSSAADUSTE NOTEERINGUD.					
14. Sool	2,50	2,50	0	2,50	2,50	Rukis — (kr. kv.)	16,50	16,22	+1,7	15,78	8,15
15. Riis, Burma II	48,00	46,00	0	45,25	45,50	93. Hamburg (La Plata)	16,07	15,94	+0,8	16,08	7,91
16. Tee, or. Pek., Tseilon (kg)	5,75	5,75	0	5,75	5,75	94. Chicago	15,50	15,39	+1,3	15,38	6,50
17. Kohv, Rio, Santos	4,68	4,68	0	4,68	4,68	Nisu — (kr. kv.)	—	—	—	—	—
18. Kakao, hollandi	2,10	2,10	0	2,10	2,10	96. Hamburg (Manitoba I)	20,11	19,87	+1,2	20,38	14,27
19. Heering., Š. Matties (tünn)	48,50	48,50	0	48,50	38,50	97. Liverpool	16,91	16,27	+3,9	17,23	13,12
20. " „ Maifuls	52,50	52,50	0	52,50	42,50	98. Chicago	17,73	17,74	+2,8	17,72	13,50
21. Paigid, kuusk, mänd (thm)	19,00	19,00	0	19,00	13,50	99. Winnipeg	16,85	16,23	+3,8	16,80	11,78
22. Paberipuu (rm)	7,25	7,25	0	7,25	6,00	Mais — (kr. kv.)	—	—	—	—	—
23. Saet. mat., mänd u/s (thm)	42,00	42,00	0	41,00	27,50	100. Chicago	15,17	15,30	-0,8	15,48	8,65
24. Telliskivid (1000 tk.)	48,00	—	—	—	40,00	Pihm lahtiselt Tallinn (snt. lt.)					
25. Sillikaatkivid (1000 tk.)	40,00	38,50	+3,9	38,50	35,00	101. I v. piimakauplustele	12	12	0	12	11
26. Tsement (tünn 170 kg) 1)	6,45	6,45	0	6,45	6,45	102. I v. piimatööstustele	11	11	0	11	10
27. Lubi	2,77	2,77	0	2,77	2,50	103. II v. piimakauplustele	10,5	10,5	0	10,5	9,8
28. Tsinkvalge (kg)	0,60	0,50	0	0,48	0,46	104. II v. piimatööstustele	9,5	9,5	0	9,5	8,5
29. Ooker (kg)	0,23	0,23	0	0,23	0,21	Või. (snt. kg)	—	—	—	—	—
30. Värnits	67,00	63,50	-2,2	63,39	71,00	105. Tallinn	149	140	+6,4	134	144
31. Linaseeme, õli tootmiseks	16,50	16,50	0	16,50	16,50	106. Kindlustatud hind	180	180	0	180	160
32. Olikoogid, linaseemne	13,50	13,50	0	13,50	12,38	Londonis.	—	—	—	—	—
33. Naisukliid	10,00	10,00	0	9,75	9,50	107. Taani	217	212	+2,4	203	213
34. Superfosfaat, 18-20%	—	—	—	—	4,65	108. Eesti	—	—	—	—	—
35. Kaalisool, 40%	—	—	—	—	10,65	109. Läti	—	—	—	—	—
36. Fosforiit, eesti	—	—	—	—	3,18	110. Leedu	—	—	—	—	—
37. Nitrofoska	—	—	—	—	23,08	111. U.-Meremaa	—	163	—	—	170
38. Raud, sordi	18,00	18,00	0	17,32	14,25	Manchesteris.	—	—	—	—	—
39. Teras, vedru	24,00	24,00	0	24,00	24,00	112. Taani	225	218	+3,2	206	216
40. Inglisina	487,50	487,50	0	487,50	480,00	113. Eesti	187	183	+2,2	180	191
41. Seafina	61,50	61,50	0	61,50	46,25	114. Läti	185	183	+1,5	180	191
42. Vaskplekk, punane	195,00	195,00	0	195,00	185,00	115. Soome	200	197	+1,5	189	207
43. " valge	180,00	180,00	0	180,00	160,00	116. Rootsi	201	198	+1,5	190	206
44. Tsinkplekk	70,00	70,00	0	70,00	69,00	Baritinis.	—	—	—	—	—
45. Puuvillariie, bjäs (mtr)	0,68	0,68	0	0,68	0,60	117. Saksa margivõi	351	351	0	351	351
46. Tallanahk, eesti nah. (kg)	2,45	2,45	0	2,45	2,45	118. Peen meireivõi	343	343	0	343	343
47. " ameer. n. l. s.	2,70	2,50	+8,0	2,50	2,65	119. Meireivõi	332	332	0	332	332
48. Paber, rotatsioon	23,20	23,20	0	23,20	23,20	120. Kopenhaagens. — Taani	175	168	+4,2	157	168
49. Kivisüsi, auru, Newcastle	2,80	2,80	0	2,80	2,71	Peekon. (snt. kg)	—	—	—	—	—
50. " sepa	3,30	3,35	-1,5	3,00	2,75	121. Tallinn 60 — 72 kg I s.	90 ^{*)}	88 ^{*)}	+2,3	84	66
51. Põlevkivi, I-a s.	0,80	0,80	0	0,80	0,80	122. " { 55,5—59,5 " " }	85 ^{*)}	89 ^{*)}	+2,4	79	61
52. Turvas	0,90	0,90	0	0,90	0,83	123. " { 72,5—75,0 " " }	81 ^{*)}	79 ^{*)}	+2,5	75	57
53. Põlevkiviõli	5,10	5,10	0	5,05	5,00	Londonis (hõrgem not.)	—	—	—	—	—
54. Kütõõli, o/h. „E. Kiviõli“	51,00	51,00	0	49,25	47,50	124. Taani	153	153	0	160	157
55. Kiviõrv	19,00	19,00	0	19,00	—	125. Eesti	143	143	0	143	144
56. Nafta, Ameerika	10,25	10,25	0	10,25	10,25	126. Läti	143	145	0	148	143
57. Petrooleum, Ameerika	12,00	12,00	0	12,00	11,25	127. Leedu	143	143	0	148	144
58. Bens., Riigi Põlevkivit. (lt)	0,26	0,26	0	0,26	0,26	128. Rootsi	143	146	0	153	151
59. " Kiviõli „Eestolin“ (lt)	0,29	0,29	0	0,29	—	129. Iiri	162	162	0	169	161
130. Poola	143	143	0	143	—	130. Poola	143	143	0	148	143
VÄIKEMÜÜGIHINNAD Tallinnas (snt. kg.)											
60. Rukkipähju	15,0	15,0	0	15,0	14,2	131. Riistna (R)	188	184	-0,7	129	119
61. Sepikpähju	30,0	30,0	0	29,2	27,6	132. Hoffdreiband (HD)	124	125	-0,8	120	110
62. Manna	50	50	0	50	42	133. Dreiband (D)	115	116	-0,9	111	101
63. Kartulipähju	28	28	0	28	28	134. Ordin.-dreiband (OD)	106	107	-1,0	102	90
64. Kartulid	4,5	4,5	0	4,3	3,8	135. L.-ordin.-dreib. (LOD)	97	98	-1,0	91	79
65. Suhkur	45	45	0	45	44	136. Takuprakk (H)	88	89	-1,1	84	67
66. Sool	5	5	0	5	5	Mujal Eesti.	—	—	—	—	—
67. Pihm, lt II valik lahtine	12	12	0	12	12	137. Riistna (R)	180	181	-0,8	125	117
68. Lauavõi	190	190	0	185	185	138. Hoffdreiband (HD)	121	122	-0,8	118	08
69. Kõõivõi	165	165	0	170	169	139. Dreiband (D)	112	113	-0,9	108	199
70. Koor, rõõsk (liiter)	110	110	0	110	111	140. Ordin.-dreiband (OD)	103	104	-1,0	98	88
71. " hapu	100	100	0	100	100	141. L.-ordin.-dreib. (LOD)	94	95	-1,1	90	77
72. Kanamunad (paar)	15	15	-6,2	16	14	142. Takuprakk (H)	85	88	-1,2	80	65
73. Sealiha, keeduliba	85	85	0	85	58						
74. " praeliba	95	95	0	95	96						
75. Loomaliha, supiliba	50	50	0	50	50						
76. " praeliba	65	65	0	65	60						
77. Vasikaliba, esim. veer.	55	55	0	57	47						
78. " tag.	60	60	0	64	61						
79. Lambaliha, esim. veer.	80	80	0	84	57						
80. " tag.	90	90	0	100	65						

1) fr. Rakvere; 2) ühes teedemakuga; 3) 8.II-14.II; 4) 1.II-7.II.

sama kuu 1 104 300 kasti vastu. Arvatav sissevedu nimetatud maist oleks veebruaris 785 000 kasti, võrreldes l. a. veebruari 802 000 kasti vastu. Seevastu on aga märtsis loota suuremaid saadetisi, kuna Uus-Meremaal on tootmisvõimalused soodsad. Samuti on tootmistingimused head Argentinas, kus võitoodang jaanuaris tõusis 20%, võrreldes l. a. sama kuuga. Ka Euroopa karjajandusmaas on k. a. võitoodang püsinnud m. a. kõrgemal. Selle tagajärjel oli või sissevedu Inglisse Euroopa maist jaanuaris umbes kolmandik suurem kui m. a. samal kuul.

Esialgsete andmete järgi oli võitoodang Argentinas 1936. a. 623 800 cwt, eelmise aasta 539 000 cwt ja 1935. a. 613 600 cwt vastu. Või väljavedu tõusis aga 193 670 cwt-le l. a. 133 484 cwt, s. o. 45%. Kogu väljaveost läks Inglisse 122 646 cwt, s. o. 72% enam kui l. a., ning Prantsusse 27 314 cwt, s. o. ligi kolm korda enam kui 1935. a.

Või väljavedu Rootsis oli m. a. 376 100 cwt e. a. 398 900 cwt vastu, olles ühtlasi madalam 1913. a. väljaveost, mil eksportiti võid 386 900 cwt. 1930. a. ulatus või väljavedu 525 500 cwt-le. Kogu väljaveetud võikogusest läks m. a. Inglisse 164 100 cwt (43%) l. a. 203 000 cwt (51%) vastu, ning Saksa 213 000 cwt ehk 56% kogu väljaveost. E. a. veeti võid Rootsis Saksa 191 000 cwt.

Võitoodangu kujunemine Hollandis näitas m. a. tõusutendentsi. Nii hinnati piimatootuste võitoodangut 95 961 tn-le (1 889 000 cwt) l. a. 91 156 tn-le (1 794 000 cwt). Kuna siseturutarvitus oli väiksem kui l. a., suurenes võiekspord suhteliselt enam. Nii tarvitati siseturul võid 42 767 tn l. a. 48 204 tn vastu. Seevastu tõusis aga margariinitarvitus 47 840 tn-lt 1935. a. 48 210 tn-le 1936. a.

Või väljavedu Hollandist tõusis 1936. a. 1 184 740 cwt-le, suurenedes seega 29%, võrreldes l. a. väljaveoga. Võrreldes 1935. a.

PÖLLUMAJANDUSLIK VÄLJAVEDU.
EXPORTS OF AGRICULTURAL PRODUCTS.

	Nädalas.		1937. a. 1. I kuni 7. I.	1936. a. 1. I kuni 9. I.	1935. a. 1. I kuni 10. I.
	1./II. 7./II. 1937	25./I. 31./I. 1937			
VÕI (tonni)	15,2	340,8	755,0	642,7	578,1
Butter (tons)					
Sellest:					
Saksa . . .	—	160,8	240,7	336,6	202,9
Inglisse . . .	—	182,5	329,9	275,3	323,2
MUNAD					
(tuh. tk.) —					
Eggs (1000)	—	—	—	44	—
Sellest:					
Inglisse . . .	—	—	—	—	—
Saksa . . .	—	—	—	43,6	—
PEEKON					
(tonni) —					
Bacon (tons)	33,9	42,5	172,0	241,1	239,1
LINA (tonni)					
Flax (tons)	214,6	445,4	1510,5	1589,0	1008,9
Sellest:					
Inglisae . . .	204,5	410,2	850,6	842,2	897,5
Belgiasse . . .	—	—	80,2	20,6	70,3
Soome . . .	—	—	—	138,5	11,2
Saksa . . .	—	35,2	275,6	80,8	10,4
Prantsusse . . .	—	—	241,1	508,6	0,2

väljaveetud võikogusega on tõus 63%. Väljaveetud võikogusest läks Inglisse 806 908 cwt ehk 68% ning Saksa 211 556 cwt, ülejäänud kogus teistele turgudele.

Võiekspord Lätist oli 1936. a. 16 892 tn l. a. 16 816 tn ja 1934. a. 15 701 tn vastu. Väljaveetud võikogusest läks Inglisse 10 099 tn, Saksa 5 271 tn. Või väljavedu Poolast suurenes m. a. 10 900 tn-le, s. o. ligi kahe korra võrreldes 1935. a. väljaveoga. Tähtsaimaks turuks on Inglise, kuhu eksporditi 9 800 tn ehk ligi 90% kogu väljaveost.

Siseturul maksus või s kg.

Tallinnas	lauavõi	190	kõõgivõi	165—175
Tartus	"	180—190	"	133—163
Pärnus	"	175—195	"	155—175
Valgas	"	175—205	"	115
Rakveres	"	175—195	"	160—165
Paides	"	195	"	150—160
Narvas	"	180—195	"	165—170

PEEKONITURG. — BACON MARKET.

Peekoniturul muutub seisund taas stabiilsemaks. Eesti peekoni kõrgema sordi noteering Londonis jäi püsima endiselt 80 š-le tsntn. Praegune peekonihind Inglises püsib

1935. a. tasemel, kuid võrreldes eelmise aastaga on ta 5 š madalam.

Kuigi hinnad Inglises jäid püsima, suudeti tõsta peekonisigade noteeringut 2 s kg-lt.

Käesoleval nädalal maksavad eksporttapamajad peekonsigade eest järgmisi hindu:

Tapakaalud	I sort	II sort	III sort	IV sort
60—72 kg	90	85	79	Siseturu-
55,5—59 "	85	81	75	hinnad.
72,5—80 "				
75,5—80 "	81	77	74	

TAPALOOMADE JA LIHATURG. — CATTLE AND MEAT MARKET.

L. n. veiste pakkumine keskmine. Nõudmine keskmine. Tendents püsib. Nädala keskmiselt maksus veiseliha: suured pullid, nuumatud 45—46 s, keskmised 43—44 s kg. Eluskaaluga turustati suuri pulle 29—30 s kg.

Väiksemad (eksport) pullid ja mullikad, nuumatud 40—42 s, keskmised 38—40 s ja lahjad 30—35 s kg. Eluskaalu alusel maksus eksportkaup 25—27 s kg.

Lehmad ja härjad: nuumatud 43—48 s, keskmised 30—40 s ja lahjad 25—30 s kg. Eluskaalu järgi maksusid lehmad vastavalt rammususele 15—23—32 s kg.

Veiste lihakaalu alusel turustamisel või arvutades lihahinna järgi umbes elusveise hinda, tuleb naha ja pudemete arvel arvata lihakilohinnale juurde pullidel 8—11 s ja lehmadel 10—12 s.

Vasikaid turustati m. n. keskmiselt. Nõudmine keskmine. Tendents püsib. Tapetult ühes nahaga maksusid nuumatud suuremad vasikad 70—75 s, keskmised 60—65 s väiksemad ning lahjemad 50—55 s kg. Elusvasikaist maksti vastavalt eeltoodud rammususele 38—45—48 s kg.

Lammaste pakkumine väike. Turustati m. n. 382 lammast. Rootsi eksporditava värske lambaliha hind tõusis 5 s kg-lt, maksudes Tallinna tapamajades headuse järgi 85—90 s kg, ning eluskaaluhinnaks franko saatejaam 39—42 s kg. Eksporditakse 2. II—12. II s. a. 4000 kg. Stokholmi and-

Tapetud sigade läbikäik näitab teeolude paranemisega väikest tõusu. Läänud nädalal tapeti 1356 siga 1270 sea vastu eelmisel nädalal.

meil oli värske lambaliha hind 125 ööri kg. Siseturul maksusid tapetud lambad rammusad 70—75 s, keskmised 65—70 s ning lahjad 60—63 s kg. Eluskaalu järgi müüdi lambaid 35—40—42 s kg.

Sigu turustati l. n. 776 tk, mis kesk-talvise aja kohta võrdlemisi nõrk pakkumine. Nõudmine hea. Tendents püsib ühtlane juba kauemat aega ning sulatulekul kaldus nädala lõpul nõrgenemisele. Ilmade taaskülmenemisel on eeloleval nädalal loota hindade kõvenemist endisele tasemele. Tapetud sead maksusid: noored 80—85 s, liha-sead 78—80 s, rasvasead 75—80 s ja peekonkaalulised 80—82 s kg. Elussigu turustati 60 s kg.

Väikemüügihinnad teiste linnade turgudel (snt kg).

	Sõjalih	Veiselih	Vasikalih	Lambalih
Tartu	80—95	40—50	40—50	50—60
Pärnu	80—95	45—60	43—48	58—63
Valga	80—100	45—50	45—50	70—75
Haapsalu	95—110	45—60	65—70	60—65
Narva	90—120	40—50	45—55	70—75

Nahkade hinnad: Veisetoornaaha hinnad tõusid 5 s kg-lt, maksudes nüüd 75 s kg. Vasikanaha hinnad nõrgenesid, maksudes tükiviisi 5.75—6.00 kr ning suuremad kaalus üle 3,5 kg ühe kg hind Kr 1.70. Lambanahad endiselt 2—4 kr tk, sõltuvalt villa pikkusest. Hobusenahad 12—15 kr tk.

PIIMATURG. — MILK MARKET.

Piimahindade noteerimiskomisjon noteeris 8. veebr. s. a. piima eest müügil Tallinnas endised hinnad, s. o.: I valiku rööskpiim müügil piimakauplustele 12

senti ja müügil piimatööstustele 11 senti liiter. II valiku rööskpiim müügil piimakauplustele 10—11 senti ja müügil piimatööstustele 9—10 senti liiter.

Rohkem müügiloleva piimaliigi: — II valiku rööskpiima — sisseostuhind on kauplustes väga mitmesugune. Nagu noteeringust näha, annavad osa talupidajaid piima kauplustele 10 sendiga, osa aga 11 sendiga. Iiter, piimatööstused annavad kauplustele piima 12 sendiga iiter. Vastavalt sellele on ka piimakauplustes väljamüügihind 11—13 sendini l.

Väikemüügil maksus piim piimakauplustes möödunud nädalal senti iiter:

	I valik		II valik	
	pudelites	lahtiselt	pudelites	lahtiselt
Tallinn	15—17	—	14	11—13
Tartu	14—15	11—12	—	9—10
Narva	15	—	—	10
Pärnu	17	13	—	12
Rakvere	14	—	—	10
Haapsalu	—	—	11	8
Valga	14	—	—	9—10
Paide	—	—	—	9

Piimahind Narvas on veidi tõusnud, mujal püsib.

TERAVILJATURG. — GRAIN MARKET.

Teraviljaturg elavnes m. n. peamiselt Inglise, Hollandi ja Belgia suurema sisseveo nõudmisega. Samal ajal esines teiste alatiselt importijate riikide kõrval ka Hispaania, kelle ostud suurendasid omajagu nõudmist ja hinnad näitasid rukkil ja nisul tõusu. Maisihind P.-Ameerika turgudel kaldus väikesele nõrgenemisele, kuna euroopa turgudel ilmes seevastu tõusutendents. Teisist söödaviljadest jäid kaer ja oder eelmise nädala tasemele.

M. n. kohta noteeriti tähtsamal teraviljaturgudel järgmised hinnad kr kv kohta, sulgudes eelmise nädala noteeringud:

Rukis: Chicago 16.07 (15.94), Winnipeg 15.59 (15.39), Hamburg (La Plata) 16.50 (16.22).

Nisu: Chicago 17.73 (17.24), Winnipeg 16.85 (16.23), Hamburg 20.11 (19.89), Liverpool 16.91 (16.27).

Mais: Chicago 15.17 (15.30), Hamburg 10.08 (9.81), Rotterdam 10.15 (9.74).

Argentiina kaer maksus Hamburgis 10,3 kr ja oder 12,8 kr kv, mis on samal tasemel eelmise nädalaga.

Rahvusvahelise Põllumajandusinstituudi ülevaatest selgub, et enamuse euroopa riike on laiendanud talinisu-kül-

vipinda. Kasvatuse laiendamist põhjendatakse peamiselt soodsate müügihindade kujunemisega maailmaturul kui ka m. sügise soodsa ilmastikuga. Üldiselt arvatakse euroopa riikide tänavusi talinisu-külvipinda ulatuvat 1935. a., s. o. talinisu-kasvatuse rekord-aasta, tasemele või isegi ületavat viimast. Samuti on tunduvalt laiendatud ka külvipinda P.-Am. ühendriiges ja Kanadas. Olevail andmeil arvatakse, et tänavused talinisu-külvipinnad ületavad põhjapoolkera mail l. a. pinnad ja tõusevad tasemele, mis moodustab talinisu-kasvatuse alal uue rekord-seisu. Kuidas kujuneb laiendatud külvipindade juures toodang, on praegu raske ette näha, kuna siin on esmajärgu tähtsusega talvitus- ja kasvuaegsed ilmad. Üldiselt on praegune oraste seisund euroopa riiges kui ka P.-Ameerikas tunduvalt parem kui aasta tagasi samal ajal, mis on eelduseks heale saagilootusele.

Väikemüügihinnad siseturul sent kg.

	Tal- linn	Tartu	Pärnu	Valga	Rak- vere	Paide
rukis	18	14	—	15	14	13
nisu	20	23	—	25	24	22
oder	20	15	17	16	15	15
kaer	15	13	14	14	12	11
rukkijahu	18	15	17	16	15	15
sepijahu	30	28	28	30	30	—

LINATURG. — FLAX MARKET.

Linaturgu loetakse küll endiselt kindlaks, kuid tehinguid ei ole, arvatud välja mõni ju-

huslik ost. Pakkumise poolel on seisund endiselt kindel, kuid linakiudu tarvitajad ket-

rusvabrikud on muutunud ettevaatlikeks linahinna kõrge taseme tõttu. Ostavad lina ainult kõige hädavajalikkuma tarviduse katteks.

Linahinnad Šotis.

	3. II 1937	27. I 1937
Võru-Petseri R	£ 84—85	£ 84—85
Pärnu ülepuhastatud R	£ 82—84	£ 84—85
Pärnu takk I sort	£ 62—63	£ 62—63
Läti-Livoonia R.	£ 84.10—85	£ 84—85
Vene slanets IV gr. I sort	£ 93—94	£ 93—94

Näib, et vene lina on võimalik saada £ 93 cif IV gr. I sordi alusel. Läti-Livoonia eest nõutakse kindlalt £ 84.10 cif R. sordi alusel ja Võru-Petseri £ 84 cif R sordi alusel.

Linahindade noteerimiskomisjon noteeris oma koosolekul 5. II k. a. Tallinnas Börsikomitee ruumes linakokkuostuhinnad riiklike standardisortide alusel franko kokkuostja ladu kgl-t s:

	Võru- ja Petserimaal	Mujal Eestis
R	133	130
HD	124	121
D	115	112
OD	106	103
LOD	97	94
H	88	85
Takk I sort		94
" II "		84
" III "		74

Tendents rahulikum.

Hinnad on seega ühe sendi võrra madalamad kui eelmisel nädalal. Kuna äridel on palju lina tagavaras, on nad muutunud ostmisel pisut tagasihoidlikumaks ja siseturul on hinnad veidi nõrgenenud. Linapakkujad talupidajad on aga kindlad ega rutta müükidega.

KARTULITURG. — POTATO MARKET.

L. n. ilmade muutuse tagajärjel tõusis elavus ka kartulikaubanduses. Soojad ilmad ja lumeteed soodustasid põllumeestele kuhjade avamist ja kartulite vedu rdt-jaamadesse. Nädala teisel poolel laaditi Virumaa mitmed vagunid Tallinna saatmiseks.

Kartulite väljavedu oli läinud nädalal võrdlemisi vaikne. Rootsi saadeti kõigest 1000 kotti. Käesoleval nädalal on loota väljaveo suurenemist.

Kuna seemnekartulite väljavedu on peagu lõppemisel, pöörduv edasine tähelepanu enam söögikartulite väljaveole.

Võib arvata, et suuremat osa väljaveeta-vaist söögikartuleist õnnestub meil saata Rootsi ja Inglisse. Rootsis ei olnud läinud aastal kartulisaak eelmise aasta saagist küll väiksem, kuid kvaliteedilt halvem. Sügishooajal saatsime juba Rootsi rohkem kartuleid kui varemgi aastail. Praeguste väljaveadete

juures peaks kartuliekспорт Rootsi kevadisel väljaveohooajal suurenema.

Inglises jäi l. a. kartulisaak väiksemaks eelmisest aastast. Selle tagajärjel suurenes tunduvalt kartulite sissevedu. 1936. a. veeti kartuleid sisse 316 000 tn — 191 000 tn vastu 1935. a. K. a. jaanuaris kõikus nädala kartulite sissevedu 7 000—13 000 tn vahel.

Suuremaid Inglise turu varustajad kartulitega peale Iiri on Hollandi ja viimasel ajal ka Taani, kuna Belgia on enam tagaplaanil.

Peale pikema vaheaja järele noteeriti 8. I s. a. Börsikomitee ruumes järgmised kartulihinnad:

1. Söögikartul: raudteejaamades 2,40—2,50 kr kv.

2. Tööstuskartul: piiritusvabrikuis 1,80—2,40 kr kv.

Tendents: kindel.

AEDVILJATURG. — VEGETABLE MARKET.

Aedviljaturul on praegu suuremaks sündmuseks välismaise puuvilja tollita sissetoo-

mine. Möödunud nädalal reedesel koosolekul otsustas Vab. Val. majandusministri ettepa-

nekul jätta ära toll värskest puuviljalt, mida tuuakse sisse 10. II — 31. V 37. Säärane otsus tehti kaalutlusil pidurdada elukallidust ja parandada rahva toitlusolusid. Tolli ärajäämine õuntelt, pirnidelt, apelsinidelt, mandariinidelt, sidrunelt, banaanidelt, viinamarjadelt jne. muudab kindlasti need ained kättesaadavamaks. Kuna käesoleval talvel on meie õunte tagavarad võrdlemisi väikesed ja hinnad kallid, ei ole nimetatud välismaise puuvilja tollivabalt sisselaskmine toonud suuri proteste ka meie aednike ega aiapidajate peredes, olles heas lootuses, et tollivaba puuvilja sissevedu võimaldatakse vaid selle aasta jooksul.

Tollimäärad olid: apelsinidel ja mandariinidel üldtariifi järgi 1 kr. 50 s. ja minimaaltariifi järgi 20 s.; õuntel ja pirnidel 80 ja 40 s kg, banaanidel 1 kr. 50 s ja 30 s. kg, viinamarjadel 6 kr. ja 75 s kg, sidrunel 10 s. kg jne.

KALATURG. — FISH MARKET.

Möödunud nädalal arenes Pärnu lahe kohatoodang võrdlemisi rahuldavalt, kuna nõrgemaks kujunes ahvena-, meretindi- ja vimmasaak. Suurima osa — 90% — kohatoodangust moodustas II valiku koha (kaal 0,2—0,8 kg), kuna parima kvaliteediga I valiku koha (kaal 0,8—3 kg) leidus ainult 10%.

Kohast maksti kalurelle 60 s kg-st ja ahvenast 22 s kg-st.

Peipsi-Pihkva järve kohatoodang keskmine; koha kvaliteet parem, sest toodangus esines I valiku koha ligi 50%. Ahvena-, latika- ja teiste siseturu-kalasortide saak rahuldav.

Muhu väina ja saarte rannikvetes, kus talvine kalastus annab peamiselt eksporthaugi, oli kalasaak nõrk.

Läinud nädala kestel veeti välja värsket kala: 36 400 kg, sellest koha 25 800 kg, haugi 3000 kg, latikat 4100 kg, ahvenat 3380 kg ja lutsu 120 kg.

Koha eksporditi: Rootsi 16 150 kg, Austriasse 4050 kg, Saksa 3800 kg, Šveitsi 1500 kg, Tšehhoslovakkiasse 300 kg.

Minimaalne tollitariif algas meil igal aastal 15. XII, kuna selle ajani arvati kodumaist puuvilja olevat külluses. Tolli kaotamisega peaksid odavnema apelsinid 20 s kg-lt, sidrunid 10 s võrra kg-lt, viinamarjad 75 s kg-lt jne. Kuna välisturul on tõusnud sidrunite hind, võib arvata, et tolli ärajäämine sidrunite hinda ei muuda kuigi palju.

Kõikide kodumaalt päritolevate aedviljade hinnad püsisid eelmise nädala tasemel.

Aedviljade ekspordimine seisab täielikult. Veebruari I nädala jooksul ei ole meilt läinud välja ühtegi aedviljaliiki. Jaanuari jooksul saadeti meilt välja vaid kurke ja sigureid:

Kurke, soolatud 16 089 kg 7084 kr väärtuses; sigureid 110 250 kg 19 400 kr väärtuses.

Signatureid saadeti vaid ainult Soome, kuna aga konservikurkidest 4 358 kg ka P.-Am. Ühendriigesse ja peale selle veel väikesi partiid Br. Lõuna-Aafrikasse ja Inglisse.

Austriasse, Šveitsi, Tšehhosl. läks peamiselt I valiku koha, kuna Saksa ja Rootsi mõlemaid sorte.

Haugi läks Rootsi 2520 kg, Šveitsi 400 kg ja Soome 80 kg.

Ahven — Rootsi 1350 kg, Soome 1370 kg, Šveitsi 160 kg.

Latikas ja tursk peamiselt Soome.

L. n., eriti nädala viimasel poolel valitses siseturu-kalakaubanduses võrdlemisi elav tegevus. Sula ilmastiku mõjul suurenes värskkala pakkumine, mistõttu langes mitme kalasordi hind, mis omakorda elustas nõudmist. Eriti tunduv hinnalangus — kuni 30% — oli külmunud kalal, sest soojade ilmade mõjul muutub külmunud kala kvaliteet nõrgemaks. Kauba kiirema realiseerimise vajaduse tõttu müüdi II valiku külmunud koha 60—70 s kg, kuna eelmisel nädalal püsis hind 90—100 s kg.

Võrdne hinnavahe oli ka latikal ja ahvenal.

Vaatamata kaubarohkusele ja üldisele hinnalangusele küsiti siiski Pärnu lahe me-

retindist kõrgemat hinda kui kohast — nimelt 90—100 s kg. Kuigi meretinte oli müügil vaid mõnikümmeend kg, jäid need kõrge hinna tõttu suuremjaolt realiseerimata.

Tähtsamate kalaliikide turuhinnad 5—6. II 37 snt kg.

	Tallinn	Tartu
Koha värsked, sula I valik	120—130	—
Koha värsked, külmutun. I v.	90—110	90—100
Koha värsked, sula II valik	80—100	—
Koha värsked, külmutun. II v.	60—70	—
Haug, värsked	30—60	35—60
Ahven, Peipsi, värsked	18—30	12—30
" mere	35—45	—
Latikas, värsked	25—50	15—50
Luts, "	30—35	35
Sürg, "	25	13
Meretint, "	90—100	—

	Tallinn	Tartu
Koger, värsked	40	—
Tursk, "	25—45	—
Rüim, "	35—40	—

Räimekaubandus arenes nõrgalt, kilu puudus müügil täiesti. Nõrga jääkatte tõttu ei saa räimepüügirajoonides teostada talinoodapüüki. Räimevõrkudega kalastavad ainult üksikud kalurid Suuropi, Paldiski ja Vihterpalu ranniku avameres. Saagid kehavad, mistõttu kaubast tunduv puudus. Värske räime hind püsis 35—40 s kg. Turski müügil veidi rohkem, terve kala viisi maksus 25 s kg, lõigatult 35—45 s kg.

Soolakala- ja suitsukala kaubanduses seisund endine ja hinnad muutuseta.

INFORMATSIONI OSA

EESTI PANGA NÄDALAARUANNE.

Eesti Pank (Bank of Estonia) — Weekly Return,

AKTIVA

31. jaanuaril 1937. a.

PASSIVA

1. Kattevara: — <i>Reserve:</i> kuld: rahas ja kangides . . . . . 34 178 907,46 välisraha 11 592 688,48	1. Põhikapital — <i>Capital</i> . . . . . 5 000 000,—
2. Vahetusraha — <i>Subsidiary Coin.</i> 1 632 166,68	2. Tagavarakapital — <i>Reserve Fund</i> 704 876,51
3. Sisevekslid: — <i>Home Bills:</i> kaubavekslid . . . . . 10 178 562,61 põllumajandusl. . . . . 1 869 238,80 metsatööstusl. 66 278,50	3. Jooksvad kohustused: — <i>Current Liabilities:</i> a) pangatähed liikvel . . . . . 44 663 737,— b) jooksvad arved: valitsuse . . . . . 21 655 163,22 pankade . . . . . 8 512 343,01 teised 2 821 810,71
4. Laenud: — <i>Loans and Advances:</i> valitsusele . . . . . — teistele *) 12 125 843,15	4. Muud passivad — <i>Other Liabilities</i> 8 452 775,14
5. Kinnis- ja vallasvara — <i>Immovable Property and Equipment</i> 3 376 683,08	
6. Muud aktivad — <i>Other Assets</i> 16 446 357,48	
<u>91 460 706,19</u>	<u>91 450 706,19</u>

Kattevara vahekord jooksvate kohustustega: } 59,21 %
Proportion of Reserve to Current Liabilities: }

*) Selles summas Vab. Val. poolt garanteeritud laene Kr. 1 334 350,—
Includes Ekr. 1 334 350.— guaranteed by the Government.

JUHATUS.

VÄLISMINISTEERIUMI VÄLISKAUBANDUSE OSAKONNA TEATED

INGLISE. Majandusprobleeme Britis. — *Economic Problems of Great Britain.*

Dr. V. Raud.

Inglise majandusteadlased käsitlesid m. a. tihti küsimusi, kas Inglises ei ole majanduse kõrgkonjunktuur juba möödumas ning milliseid samme tuleks astuda võimaliku majandusseisundi halvenemise vältimiseks. Aasta pöördel on juhitud majandusväljavaadete selgitamisele 1937. a. peale erilist tähelepanu. Suurem osa majanduseksperte on avaldanud optimistlikke kirjutisi, mõni üksik aga, ka väljendunud arvamust, et majanduselu Inglises on juba liikumas allamäge. Tagasihoidlikkude optimistide sekka (kui eksperte üldse ositada kahte leeri) tuleb arvata tuntumat majandusteadlast Inglises — Keynes'i. Peatumise lühidalt üksikute tähtsamate küsimuste juures briti majanduseluvalduste alal uuel aastal.

Võrreldes 1929. a., s. o. eelmise kõrgkonjunkturi-aastat 1937. a., näeme, et majandusolukord neil aastail on üksteisest diametraalselt lahkuminev. 1929. a. näitasid esimesejärgu tarbainete hinnad langust, kaupade pakumine ületas nõudmise, P.-Am. Ühendriiges oli 1929. a. juba märgata majanduselu tagasiminekut, Briti rahanduse poliitika oli köidetud kullastandardiga ning relvastustööstus seisis tol ajal peagu täiesti. Vastandiks olukorrale 1929. a. näitavad praegu esimesejärgu tarbainete hinnad kindlat tõusu tunnusemärki ning ei ole veel näha ette seisakut; rahanduse alal on Briti oma iseseisvuse võitnud täiesti tagasi, on suutnud hoida raha intressimäära õige madalal tasemel relvastusprogrammi alal, mille täitmisele asuti alles m. a. kevadel, on oodata suuremat intensiivsust k. a. Kõik see näitab, et olukord 1937. a. on täieliseks vastandiks 1929. a.

Ka rahvusvaheline majanduslik tagasein on 1937. a. soodus. Tööstustoodang Inglises, Prantsuses ja P.-Am. Ühendriiges näitab suurenemist. Relvatööstus aitab tunduvalt kaasa majanduslikule elavusele. (Relvastiskulutusi maailmas 1936. a. hinnatakse £ 3 000,000 000-le ehk 11%-le tööstuse üldtoodangust, võrreldes 4%-ga 1925—29.). Esimesejärgu tähtsusega tarbainete hindade tõus tõotab kesta ühenduses nõudmise suurenemisega. Nende ainete

tootjate maade ostujõud tõuseb ühenduses sellega ning selle tagajärjena suureneb rahvusvaheline kaubandus kiiremini kui 1936. a.

Milline peaks olema briti majanduspoliitika tulevikus, et hoiduda võimalikest tagasihoidlikkudest. Keynes'i seisukoha tulevase majanduspoliitiliste sihtjoonte suhtes Inglises, millised tühtuvad ka mitme nimekama majanduseksperti vaadetega, on kokkuvõetult järgmised:

(1) Tuleb hoida pikaajalise krediidiprotsendimäära madalana. Kõrge protsent takistaks üldist majandustõusu, samal ajal ei pidurda see aga küllaldaselt üksikute suuri kasusid andvate tööstusharude liiga kiiret arengut. Keynes soovib tõkestada liigset ja kardetavat ekspansiooni tööstuses otsese maksustamise suurendamisega. Tema arvates peakski säärasest otsesest maksustamisest saavutatama raha relvastumise tasumiseks. See seisund näib leidvat poolehoidu Briti avalikus arvamuses;

(2) Väliskaubanduse passiivsus peaks edaspidi vähenema iseendast, kuna sissevedu pidurdub sisseveetavate kaupade hindade tõusu tõttu. Teisalt on aga oodata väljaveo suurenemist, arvestades esmajärgu tarbaineid ja toormaterjale valmistajate maade ostujõu tõusu;

(3) Keynes soovib valmistada ette edasise avalike tööde kava ning selle väljatöötamiseks moodustada ühe ministriumidevahelise komisjoni.

(4) Lõpuks soovib Keynes võtta ette teatavat maksustamisreformi, kuna majandusseisundi muutmise tõttu see on mõõdapäisematü.

On tulnud ka kuuldavale arvamusele, et peaks krediit minema kalliks, tuleks kullatagavara, mis omal ajal 1931. a. jäi ümber hindamata, arvestada ümber praeguse kursiga, mis tähendaks vabakapitali suurendamist rahaturul.

Sõjavõlad, vääringu stabiiliseerimine. Naesterling — dollar-frangi kokkulepe 1. a. septembris aitas palju kaasa normaalvahelkordade jaluleseadmisel rahatu-

rul. Mitmeilt poolt on nüüd avaldatud arvamust, et finantspoliitilised vahekorrad, millised kriisi kestel paisati segamini, korraldatakse uuesti. Aktuaalsemaks küsimusiks sel alal oleksid sõjavõlgade tasumise korraldamine ja vääringute stabiliseerimine. Inglises, Prantsuses ja P.-Am. Ühendriiges on juba mõnda aega valmistatud ette nende küsimuste arutamist. Briti kaubandusminister W. Runciman ja Inglise panga direktor Sir Otto Niemeyer viibivad praegu Ühendriiges. Ajutiselt on määratud Prantsuse suursaadikuks Washingtoni end. finantsminister George Bonnet. Briti huvides on teid leida Briti-Ühendriikide vahelise kaubanduse tasakaalustamiseks, mis on umbes kolmekordselt Inglise kahjuks passiivne, (b) kindlustada naelsterlingile võrreldes dollariga senisest madalamat taset ning (c) nõutada sõjavõla revideerimist alla-poolle ja saavutada soodsaid maksutingimusi. Loomulikult on need Inglise-Ühendriikide ja Prantsuse-Ühendriikide läbirääkimised seoses suurte raskustega ning kokkuleppe saavutamist ei tohi oodata niipea.

Kaubandusläbirääkimised. K. a. tuleb S. Britil uuendada kaubanduskokkuleppeid asumaadega ning Skandinaavia ja Balti riikidega. Asumaadega on läbirääkimised käimas ning kokkulepped sõlmitakse arvatavasti enne Impeeriumi konverentsi, mis algab peale kuninga kroonimist, seega mai teisel poolel.

Läbirääkimised välismaadega. — Taaniga eesotsas — alustatakse esialgsete andmete

järgi aprillis. Järjekord Eesti kätte võib jõuda k. a. suve teisel poolel või sügisel.

Üksikud asutised on avaldanud arvamusi kaubanduslepingute suhtes. Briti kaubanduskodade keskorganisatsioon on toonud lepingute „mõistliku revideerimise“ vajaduse põhjusiks järgmised seisukohad:

(a) Kehtivad lepingud sõlmiti ajajärgul, mil majanduskriis oli üha terav;

(b) Maa maailma majandusjõudude vahekorrad on lepingute sõlmimisest saadik teostunud suured muudatused;

(c) Inglise majanduselu on muutunud sisseveotollide kehtimapaneku tõttu kõikidel aladel, arvatud välja põllumajandus.

Üldiselt ollakse Skandinaavia ja Balti riikide kaubanduslepingutega rahul, kuid minnes välja ülaltoodud seisukohtadelt vajavad need teatavat revideerimist. Esimeses järjekorras soovivad Briti majandusringkonnad näha ostude suurenemist Inglisest.

Tulles tagasi Briti majanduse väljavaadete juurde 1937. a. võib öelda, et need on kõigiti soodsad. Briti majandus on korraldatud praegu paremini kui enne kriisi. Majanduskriisist on kõik riigid õppinud palju ning tähtsama pärandina on jäänud õigustus majandusele korraldada valitsuste poolt. Valitsuse vahelesegamist majandusellu, mida peeti enne kriisi lubamatuks, on nüüd muutunud arusaadavaks. Ka sel puhul on arvata, et kõrgkonjunktuur, millesse on praegu maailm jõudmas, tänu valitsuste kogemusele ning reguleerivate tegevusele, kestab pikemat aega.

SAKSA.

Saksa teraviljalaod m. a. novembri lõpus.

German Grain Supplies at End of November 1936.

„Wirtschaft und Statistik“ nr. 1 — 1937 toob andmeid teraviljatagavarade seisust Saksa veskites ja ladudes m. a. nov. lõpul. Selgub, et tagavarad võrreldes 1935. a. nov. lõpuga on vähenenud tunduvalt.

Viljatagavarad on võrreldes 1935. a. õige väheldased ja vähenesid ka veel novembri jooksul, kuigi pandi kehtima uude vilja kiirem äraandmissuund. Uue lõtkuse turustatavat osa on põllumehed kohustatud müüma aasta lõpul kehtimapanud määrusega enne märtsi. Kiirem vilja üleandmine võib tal-

vekuil kitsikusest aidata üle, kuid kevade poole ei pääse Saksa suuremate toiduviljakoguste sisseveost.

Sise- ja välismaise päritoluga viljadest oli Saksa veskites ja ladudes (1000 tn):

	nov. 36	okt. 36	nov. 35
nisu	521,8	649,7	1325,1
nisujahu	93,9	83,0	145,1
rukist	558,6	620,4	1179,2
rukkijahu	57,3	51,9	77,1
kaeru	113,5	122,0	132,9
otri	104,5	119,7	169,2

Saksa tollitariifi muutmine.

Amendments in German Tariff Duties.

Reichszollblatt nr. 4 18.137 tõi rahaministri määruse 15. I s. a., mille täiendati järgmiselt Saksa tollitariifi- numbreid 239 (tooröli jne.) ja 616 A (vineerid):

Tariifi numbris 239 lisatakse juurde järgmine märkus 5:

5. Rahaminister on volitatud erilisel tingimusil alandama tolli rafineerimata õile ja tõrvataolisile, parafiinisaldavaile ning vees mitteallavajuvatele pigisarnaseile jättele mineraalõlide destillatsioonist, milliseid töötletakse krakkimisega, vajaduse korral pärast esialgset toppimist. See soodustus kehtib üksi ettevõtete kohta, kes 1935. a. krakki-

mise teel, ka pärast eelkäänud toppimist töötlesid saksa tooröli.

Tariifi numbris 616 A lisatakse juurde puuvineeripaber, mille tollikoormis määratakse järgmiselt:

Puuvineeripaber	Soodustatud üldtariif	
	tariif	
toores	30	60
töötletud	45	100

Statistilises kaupade nimekirjas on puuvineeripaber kirjeldatud järgmiselt: „paberpeened puulehed (ka üksikuist puuribadest kokku liimitud), mis kõvendamiseks on liimitud paberile või riidele, poognais või ruldides.“

TAANI.

Taani vahetuskaubandus Prantsuse ja Hollandiga.

Danish Barter Trade with France and Netherlands.

Taani veinifirma Carl W. Reffs'i algatusel sõlmiti (jaanuari teisel poolel) eraviisiline vahetuskaubandustehing Prantsusega 125 000 Tkr. väärtuses. Taani poolt müüakse forelimarja 30 000 Tkr. ja seemnekartuleid 95 000 Tkr. eest, mille vastu firma

Refsile lubatakse importida prantsuse veine ja konjakit sama summa eest.

Hollandiga on sõlmitud vahetuskaup: taani angerjate vastu imporditakse hollandi lillesibulaid. Üle 300 000 kg. lillesibulaid ei saavat Taani tarvitada.

Hindade kujunemine 1936. a. II poolel Taanis.

Prices during II Half of 1936 in Denmark.

Andmed näitavad, et hindade kujunemine detsembris ja aasta viimasel poolel oli taani majandusele ebasoodus. Suurimüügihindade tõus, mis algas suvel, jätkus ning ametlik hulgihindade indeks tõusis 134-lt novembris 136-le detsembris. See hinnatõus langeb aga peagu täielikult importkaupade arvele, mille

indeks tõusis 5 punktiga 149-ni, kuna eksportkaupade indeks langes 4 punkti võrra 146-ni. Koduturukaupade indeks püsib muutumatult 127-l.

Viimase poole aasta jooksul oli indeksi tõus importkaupadelt 8% ja eksportkaupadel 6%.

Taani peekoniekспорт Inglisse.

Danish Bacon Exports to England.

Inglise peekoniplaan, mis pidi organiseerima Inglise peekonitoodangut, nurjus, kuna inglise põllumehed ei suutnud pakkuda tarvilisel määral tapasigu. Sõlmitud lepingud tü-

histati ja 18. XII m. a. lõpetati peekoniplaan. Inglise põllumeeste ja peekonivabrikantide omavahelise vastuolu kestmise korral olevat oodata, et välispeekoni ja sigade import an-

takse täiesti vabaks. Inglise loetavat 3 aasta eest sisseseatud kvootesüsteemi täielikuks arusaamatuseks. Kui peekonitoll tulevat, saavat see senisest palju madalam. Kevadel eelseivate kroonimispidustuste aegu tõusvat inglise vajadused peekoni- ja sinkide järele suuresti ning juba praegu eraldatavat Inglise sigadelt singid, milliseid vajatavat eriti

palju. Pidustuste ajaks loodab Taani saada suurendatud kvootet.

Taani kvootet tõsteti 1937. a. esimeseks 6 nädalaks 11,8%. Nüüd määras Briti kaubandusministeerium Taanile kvooti 15. II—IV samuti ümm. 10—11% kõrgendatult. Siin arvatakse, et tänavused kõrged viljahinnad vähendavad peekonitoodangut üle kogu maailma ja et sügiseks on oodata suurt hindade tõusu.

Uus dollarilaen kahe vana asemele.

A New Dollar Loan instead of the Two Former Loans.

Detsembri algul sai Taani 1½ milj. £ laenu Inglise madala 3½%-ga. Ka Rootsisis on praegu palju vaba kapitali, mida saab odava protsendiga. Seepärast püüab Taani konvertida kõiki varemaid kõrgeprotsendiseid välislaene. Esimeses järjekorras soovitakse konvertida kahte Taani riigilaenu, mis on tehtud 1921. ja 1925. a. dollareis, mille võimalusi

praegu Ameerikas selgitatakse. Mõlemad laenu on à 30 milj. dollarit ja nende % on 6 ja 5½. Uut laenu 60 milj. dollari suuruses loodetakse saada 4—4½%-ga, millega saavutatakse aastast kokkuhoidu 3—4 milj. Tkr.

Mineval aastal konvertis Norra P.-A.M. Ühendriiges kaiks laenu 4½%-le.

Taani põllumajandus. — Danish Agriculture.

Põllumajandusnõukogu (Landbrugsrådet) president, põllumeeste erakonna juht, Landstingi liige H. Hauch pidas radiokõne taani põllumajandusest 1936. a., milles ütles kokkuvõttes:

1936. a. näitas taani põllumajandusele teatavat edu, kuid seda võib öelda ainult aasta kui terviku, mitte tema teise poole kohta. Üldise paranemise põhjuseks oli 1935. aasta hea viljasaak, paremad hinnad põllumajandussaaduste eest ja kergemad müügi võimalused. Paranenud majandustingimused maailmas, milliseid põhjustas osaliselt relvastumine, soodustasid põllusaaduste ostmisvõimet. Suurenenud müük Saksa kergendas müüki Inglise ja tõstis seega hindu.

Müügi võimalusi Saksa ei kasustatud täiel määral, sest valitsus tundis suuremat huvi tööstuse edendamise kui põllumajanduse tootmisaparaadi säilitamise vastu.

Aastavahetusel on väljavaated märksa tumedamad. Viljasaak oli 1936. a. halb, hinnad mõnede põllumajandussaaduste eest madalamad ja müügiiraskused on kasvamas. Kõrgemad teraviljahinnad tähendavad suuremaid

kulusid põllupidamiste enamikule, peale selle peame eeloleval aastal vedama sisse suuremal määral teravilja ja toitaineid. Põllumajandus on arvamusel, et praegusel kapitalivaesel ajal tuleks põllumajanduse tegevusaparaati kasutada täielikult ja mitte mahutada raha kunstlikult toetatud tööstusisse. On viimane aeg jõuda selgusele, kuhu peab viima meie majanduspoliitika; ei ole hea, kui kaubandusminister oma uue aasta vaatluses hoiatab valmiskaupade sisseveo suurendamise eest, mis oleks põllumajanduse väljaveole toeks. Lähemas tulevikus on taani põllumajandusel näha ette vähe rõõmustavat. Teravilja ostvat põllupidamist tabavad kõrged hinnad. Võiks loota, et hiljem tõusevad eksporthinnad. Müük Saksa sõltub meist endast ja kui see oleks põllumajanduse teha, kasustataks ekspordivõimalused täielikult. Toodangukulused saame vaevalt vähendada. Madalama intressi asemele saime kõrgemat diskontot. Peaminister kuulutas pealegi ette kindlate maksude tõstmist. Peame lootma, et valitsus saab aru, et taani majandus sõltub kõigepealt põllumajandusest.